

Bc. Nikola VOJČOVÁ, *Okresní soud v Lišově v letech 1918–1939 s přihlédnutím ke kriminální agendě*. (Diplomová práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity). České Budějovice 2018, 69 s. + 13 s. příloh.

Hodnocení vedoucí diplomové práce

V diplomové práci nazvané *Okresní soud v Lišově v letech 1918–1939 s přihlédnutím ke kriminální agendě* navázala Bc. Nikola VOJČOVÁ na úspěšně obhájenou bakalářskou práci z roku 2015, pojmenovanou *Boj proti nekalým živlům v Lišově v letech 1875–1914*, kterou věnovala trestní a přestupkové agendě a místním soudním i politickým úřadům, jež ji řešily.

Diplomová práce se zaměřuje na činnost, kompetence a každodenní provoz Okresního soudu v Lišově v době první Československé republiky. Tento soud náležel mezi prvoinstanční orgány soudní správy, zejména v oblasti civilního práva, ale také v omezené míře v právu přestupkovém a trestním. Soudnictví v meziválečném období v mnohém navazovalo na starý rakouský právní řád a soudní systém, a proto diplomantka v prvních kapitolách více méně kompilačního charakteru věnovala nejprve pozornost jak legislativě obecně, soudnictví a jeho organizaci v ČSR, tak i bezpečnostním a pořádkovým orgánům (policie a četnictvo), které se soudy spolupracovaly právě v trestní sféře. Vzhledem k charakteru trestního řízení neopomněla ani advokacii a státní zastupitelství. Poslední teoretickou kapitolu věnovala vzdělávání adeptů na místa soudců a dalších osob účastných při soudním řízení, čili studiu práv v ČSR.

K praktické části práce, jejíž text vznikal především na základě zkoumání dochovaného archivního materiálu, diplomantka přešla stručnou kapitolou, ve které přiblížila město Lišov, jež bylo sídlem jí zkoumaného okresního soudu. Zaměřila se přednostně na jeho novější dějiny v letech 1918–1938, aby tak mohla snáze zařadit do kontextu zkoumané doby instituci, kterou studovala. Poté se již plně věnuje Okresnímu soudu v Lišově: jeho vzniku, budově, v níž sídlil, dále soudcům, kteří při něm působili, ale i notářům. V samostatné podkapitole pojednala také o soudních výlohách, které byly strany povinny státu uhradit za soudní řízení.

Cennou a velmi zajímavou část práce představuje rozsáhlá kapitola *Lišovsko před okresním soudem*. Zde se diplomantka vypořádala s velmi rozsáhlým materiálem, který během studovaných dvaceti let z činnosti soudu vznikl a který se dochoval do současnosti. V návaznosti na bakalářskou práci se nejprve zaměřila na agendu trestně právní. Tu pak rozčlenila podle soudobých platných norem a kvalifikace protiprávních činů podle trestního řádu do několika podkapitol, z nichž každou věnovala konkrétnímu typu deliktu a případům, které pod něj v Lišově spadaly. Poté se soustředila na případy z občanskoprávní oblasti, které člení obdobným způsobem. Zcela na závěr pojednala také o exekučním řízení, které bylo v období první republiky plně v kompetenci soudů.

V závěrečném shrnutí diplomantka sumarizuje své poznatky: československá soudní praxe ani kriminalita se v prvorepublikovém Lišově příliš neodlišovaly od situace na konci rakouské monarchie v posledních desetiletích před první světovou válkou, jak ji měla možnost poznat a popsat ve své bakalářské práci. Změnila se skladba a výše peněžitých trestů (pokut), přibýlo občanskoprávních případů, zejména přestupků typu hazardních her či válečné lichvy, ale také sporů o otcovství a o určení výše výživného. Obecně však Lišov vykazoval v oblasti

kriminality běžnou míru a skladbu typickou pro malá venkovská města, a směrem k roku 1938 počet souzených deliktů a řešených občanskoprávních věcí dokonce mírně klesal.

Práce obsahuje i další náležitosti: seznam použitých pramenů, literatury a internetových zdrojů, seznam v textu použitých zkratk a velmi pečlivě zpracované a zajímavé přílohy. Vedle plánů a vyobrazení soudní budovy jsou velmi zajímavé i přiložené grafy dokumentující početnost a skladbu případů, které Okresní soud v Lišově ve studovaném období řešil.

Po metodologické stránce je práce zpracována velmi pečlivě. Diplomantka vyhledala a prostudovala nejen relevantní sekundární literaturu včetně soudobých zákonů a předpisů, ale zejména velké množství dochovaných archivních pramenů. Shromáždila velmi obsáhlou, zajímavou a informačně bohatou materii, kterou náležitě vytěžila a analyzovala. Na tomto základě pak vypracovala svou studii. Po stránce obsahové jde o přínosnou práci, která zveřejňuje řadu nových cenných poznatků z oblasti prvorepublikového soudnictví, včetně informací o osobách lišovských okresních soudců a dalších osob (např. notářů). Po formální stránce je práce zpracována pečlivě, má promyšlenou strukturu a splňuje cíle, které si autorka stanovila v úvodu.

Diplomovou práci Bc. Nikolý Vojčové lze tedy hodnotit jako zdařilou a vyhovující parametrům kladeným na tento typ kvalifikačních prací, a proto ji ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**.

České Budějovice, 15. ledna 2019

Mgr. Lenka Martínková, Ph.D.

Martínková